

«TAURAN Insurance» Сақтандыру компаниясы» АҚ
Директорлар кеңесінің шешімімен бекітілген
28.05.2026 жылғы №22/26-хаттама
күшіне енген күні 28.05.2026 жылғы

**«TAURAN INSURANCE» САҚТАНДЫРУ КОМПАНИЯСЫ АКЦИОНЕРЛІК
ҚОҒАМЫНЫҢ ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДАН ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ
ЕРЕЖЕЛЕРІ**

МАЗМҰНЫ:

Тарау:	Бет
1. Жалпы ережелер	3
2. Сақтандыру объектісі	4
3. Сақтандыру жағдайлары	4
4. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу	5
5. Сақтандыру шартын жасау тәртібі	7
6. Сақтандыру сомасын айқындау тәртібі	8
7. Сақтандыру сыйлықақысы. Франшиза	8
8. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	9
9. Тараптардың құқықтары мен міндеттері	9
10. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдарлары	11
11. Сақтандыру шартында сақтандырылушыларды ауыстыру	11
12. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері	11
13. Сақтандыру жағдайының басталғанын және залал мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі	12
14. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары	13
15. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	14
16. Сақтандыру шартын тоқтату шарттары	14
17. Дауларды шешу тәртібі	15
18. Қосымша шарттар	15

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері (бұдан әрі – Ережелер) «TAURAN Insurance» Сақтандыру компаниясы» АҚ (бұдан әрі – Сақтандырушы) жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру класы шеңберінде, сондай-ақ Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (бұдан әрі – ҚР АҚ) және Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына (бұдан әрі – Сақтандыру қызметі туралы Заң) сәйкес әзірленген.
2. Жазатайым оқиғалардан сақтандыру Сақтандыру шартында және осы Ережеде көзделген сақтандыру жағдайының басталуы салдарынан Сақтандырылушының өмірі мен денсаулығына келтірілген зиянды ішінара немесе толық өтеу мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру шартын (бұдан әрі мәтін бойынша - Сақтандыру шарты) жасау жолымен жүзеге асырылады.
3. Осы ережелер сақтандырудың жалпы шарттарын, Сақтандыру шартын жасау, сүйемелдеу және орындау тәртібін регламенттейді.
4. Осы Ережелерде мынадай терминдер пайдаланылады:
 - 1) **сақтандыру жағдайы** - басталуына орай сақтандыру шарты сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.
 - 2) **жазатайым оқиға** – адамның ерік-жігеріне қарамастан, сақтандырылушының организміне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету нәтижесінде болған, денсаулыққа зиян келтіруге, соның ішінде мертігуге немесе өлімге әкеп соққан кенеттен болған қысқа мерзімді оқиға (оқыс жағдай);
 - 3) **сақтанушы** – Сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан жеке/занды тұлға.
 - 4) **сақтандырылушы** – өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға.
 - 5) **пайда алушы** – Сақтандыру шартының шарттары бойынша сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.
 - 6) **франшиза** - сақтандыру шарттарында көзделген сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босату.
Франшиза шарт қойылатын (шегерілмейтін) және шарт қойылмайтын (шегерілетін) болады.
Шарт қойылатын франшиза кезінде сақтандырушы франшизаның белгіленген мөлшерінен аспайтын залалды өтеуден босатылады, бірақ егер оның мөлшері белгіленген мөлшерден көп болса, залалды толық өтеуге тиіс.
Шарт қойылмайтын франшиза кезінде залал барлық жағдайларда белгіленген мөлшерді шегере отырып өтеледі. Франшиза не сақтандыру сомасына пайызбен, не абсолюттік мөлшерде белгіленеді.
- 7) **еңбекке қабілетілігінен уақытша айырылу** – сақтандырылушы салыстырмалы түрде аз уақыт ішінде өзіне-өзі қызмет көрсету, жүріп-тұру, бағдарлау қабілетін жоғалтатын, бірақ сақтандырылушыға мүгедектік белгілеу үшін негіз болып табылмайтын жазатайым оқиға салдарынан туындаған денсаулық жағдайы;
- 8) **еңбекке қабілетілігінен айырылу** – сақтандырылушының дәрежесі жоғалған еңбек қабілетіне пайыздық қатынаспен көрсетілетін жұмысты орындау, қызметтер көрсету қабілетін жоғалтуы;
- 9) **мүгедектік** - организм функцияларының тұрақты бұзылуымен денсаулықтың бұзылуы салдарынан адамның тіршілік әрекетінің шектелу дәрежесі;
- 10) **мүгедектігі бар бала** – жарақатпен, оның зардаптарымен негізделген, 18 жасқа толғанға дейін туындаған және тіршілік әрекетінің шектелуіне және оны әлеуметтік қорғау қажеттілігіне әкеп соғатын организм функциясының тұрақты бұзылуымен денсаулығының бұзылуы бар тұлға;
- 11) **жарақат** - сыртқы механикалық, электрлік, химиялық, термиялық немесе өзге де әсерлер кезінде, өз күші бойынша дененің жабынды және ішкі тіндерінің беріктігінен асатын белгілі бір жағдайларда туындайтын тіндердің, ағзалардың немесе тұтастай адам ағзасының зақымдануы;
- 12) **жазатайым оқиға нәтижесінде организм функцияларының тұрақты бұзылуы** - сақтандырылушыға «I, II, III топтағы мүгедектігі бар бала» санатын белгілеу туралы медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясының шешіміне себепші болған және сақтандырылушының өзіне-өзі қызмет көрсету, жүріп-тұру, бағдарлау, өзінің мінез-құлқын бақылау, оқыту, қарым-қатынас жасау және болашақтағы еңбек қызметі қабілеті жоғалған кездегі денсаулық жағдайы (18 жасқа дейінгі адамдар үшін) және «I, II, III топтағы мүгедектігі бар адам» (18 жастан асқан адамдар үшін);
- 13) **сақтандырылушының қайтыс болуы** - сақтандырылушының ағзасының тіршілік әрекетінің тоқтатылуы;
- 14) **спорт** - дене шынықтырудың жарыс қызметінің ерекше нысанын және спортшыларды жарыстарға қатысуға даярлауды білдіретін бөлігі;
- 15) **спортшы**- спортпен кәсіби айналысатын және спорттық жарыстар мен іс-шараларға кәсіби қатысушы ретінде қатысатын адам;
- 16) **жаттығу** - спортшыны даярлаудың құрамдас бөлігі. Жаттығулар жүйесі негізінде құрылған және спортшының ең жоғары нәтижелерге қол жеткізуге дайындығын негіздейтін белгілі бір қабілеттерді тәрбиелеуге және жетілдіруге бағытталған мамандандырылған педагогикалық процесс.

17) **жарыстар** - спорт түрі (түрлері) бойынша спортшылар (командалар) арасындағы жарыстар. Жарыстар спорт түрі бойынша қоғамдық бірлестіктер (федерациялар) бекітетін және дене шынықтыру және спорт жөніндегі уәкілетті органмен келісілген спорт түрі бойынша жарыстар өткізу қағидаларына сәйкес өткізіледі. Белгілі бір жарысты өткізу үшін ұйымдастырушылар жарыстың регламентін (ережесін) бекітеді, онда өткізу шарттары, қатысушылардың құрамы көзделеді.

Осы Ережелердің аясында жарыстарға қатысу деп спортшының жарыстарды өткізу кезеңінде белгілі бір спорт түріндегі іс-қимылдарды, жаттығуларды тікелей орындауы түсініледі.

18) **Сақтандырушының интернет-ресурсы** – сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) мен сақтандырушы арасында электрондық ақпараттық ресурстармен/ақпаратпен алмасу үшін, сондай-ақ сақтандыру шарттарын жасау үшін пайдаланылатын ресурс.

19) **Сақтандырушының серіктесі** – сақтандыру шарттарын іске асыру үшін өзінің Интернет-ресурсын ұсыну туралы Сақтандырушымен тиісті келісім жасасқан кез келген заңды тұлға.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

5. Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру шартының объектісі Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін, сақтандыру жағдайы нәтижесінде сақтандырылған адамның қайтыс болуы, еңбекке қабілеттілігінен (жалпы немесе кәсіби) толық немесе ішінара айырылуы не денсаулығына өзге де зиян келтірілуі жағдайларында сақтандырылған адамның шығыстарын ішінара немесе толық өтеумен байланысты сақтанушының (сақтандырылушының) мүліктік мүдделері болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

6. Сақтандыру жағдайы – туындау ықтималдығы мен кездейсоқтық белгілеріне ие, сақтандыру шартында көзделген және оның басталуымен сақтандырушының сақтанушыға, пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндеті туындайтын оқиға.

7. Осы Ережелерге сәйкес жасалған сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайы ретінде жазатайым оқиға салдарынан туындаған жағдай танылады:

1 жастан 17 жасқа дейінгі қоса алғанда тұлғалар үшін:

- 1) Сақтандырылушының қайтыс болуы;
- 2) мүгедектік - «мүгедектігі бар бала»;
- 3) организм функцияларының уақытша бұзылуы (21 күннен аспайды);

18 жастан 65 жасқа дейінгі тұлғалар үшін:

- 1) сақтандырылушының қайтыс болуы;
- 2) мүгедектік I, II, III;
- 3) еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылу, бірақ егер шарттың шарттарында өзгеше көзделмесе, 60 күннен аспайды.

8. Осы Ережелердің 7-тармағында көзделген оқиғалар, егер олар сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиғаның салдары болса және белгіленген тәртіппен құзыретті органдар берген құжаттармен (медициналық мекемелер, сот және т.б.) расталса, сақтандыру жағдайлары деп танылады.

9. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде орын алған жазатайым оқиғаның салдарынан болған организм функцияларының тұрақты бұзылуы және/немесе сақтандырылушылардың қайтыс болуы, егер олар жазатайым оқиға басталған күннен кейінгі 12 ай ішінде орын алған болса, сақтандыру жағдайлары деп танылады.

10. Егер сақтандырылушы сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде және Қазақстан Республикасының аумағында хабар-ошарсыз жоғалып кетсе, онда сақтандыру шартының өзге де ережелері мен шарттарына сәйкес, бұл сақтандырылушы жазатайым оқиға салдарынан қаза тапты деп есептеледі, мұндай жағдайда сақтандырушы сақтандырылушы қайтыс болды деп тану туралы заңды күшіне енген сот шешімі негізінде сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

11. Егер осы Ережелердің 10-тармағына сәйкес жүргізілген сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін сақтандырылушының тірі екені анықталса, сақтандырушы төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

11.1. Тараптардың келісімі бойынша және Сақтандыру шартына не сақтандыру бағдарламасына сәйкес осы Ережелердің 3-бөлімінің 7-тармағында көрсетілмеген сақтандыру жағдайларының өзге тізбесі белгіленуі мүмкін.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

12. Сақтандыру шарты жасалған сәтке дейін, сондай-ақ сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу мерзімі аяқталғаннан кейін орын алған жазатайым оқиға сақтандыру жағдайы болып танылмайды және осы Ережелер бойынша сақтандырумен өтелмейді.

13. Төмендегі жағдайлардың салдарынан орын алған оқиға сақтандыру жағдайы деп танылмайды:

- 1) соғыс, басып кіру, шет мемлекеттің дұшпандық әрекеттері, әскери немесе сол сияқты операциялар (соғыс жарияланғанына немесе жарияланбағанына қарамастан) немесе азаматтық соғыс;
 - 2) халық көтерілісінің, бүліктің, азаматтық толқулардың, әскери бүліктің, революцияның, билікті әскери басып алудың немесе басып алудың, мүлікті тәркілеудің, реквизициялаудың немесе мемлекет меншігіне алудың мөлшеріне ие болатын немесе оған дейін өсетін бүлік, ереуілдер, локауттар, азаматтық тәртіпсіздіктер;
 - 3) қандай да бір ұйымның атынан немесе мүддесінде әрекет ететін және жазатайым оқиғаға әкеп соққан ғимараттардың, үй-жайлардың қирауына немесе зақымдануына әкеп соққан адам немесе адамдар тобы жасаған терроризм актілері;
 - 4) радиоактивті сәулелену немесе атом отынын жағудан радиоактивті отынмен немесе радиоактивті қалдықтармен ластану;
 - 5) медициналық мекеменің білікті дәрігері ұйғарған дәрілерді тұтынуды қоспағанда, сақтандырылушының алкогольдік, уыттылық немесе есірткілік масаң күйде жасаған немесе дәрілік немесе психотроптық заттардың әсерінде болған сақтандыру жағдайының басталуына әкеп соққан іс-әрекеттері;
 - 6) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерді қоспағанда, сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана әрекеттері;
 - 7) сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының заң актілерінде белгіленген тәртіппен қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған, сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы, сақтандыру жағдайымен себептік байланыстағы құқық бұзушылықтар болып табылатын іс-әрекеттері;
 - 8) жіті, созылмалы, тұқым қуалайтын аурулардың асқынуларының кез келген нысаны (оның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы нәтижесінде тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған ағзалардың кенеттен зақымдануы);
 - 9) кез келген аурулар, оның ішінде жұқтыру себебіне қарамастан инфекциялық аурулар (жануарлардың/жәндіктердің шағуын қоспағанда), сондай-ақ таралу нәтижесінде карантин, эпидемия, пандемия және кез келген басқа да шектеулер жарияланған кез келген басқа аурулар;
 - 10) сақтандырылушының қылмыстық құқық бұзушылық немесе әкімшілік құқық бұзушылық белгілері бар әрекеттерді жасауы немесе жасауға әрекеттенуі;
 - 11) сақтандырылушының өмірі мен денсаулығына зиян келтіру мақсатында сақтандырылушының, сақтанушының немесе пайда алушының қасақана әрекеттері немесе әрекетсіздігі, соның ішінде өз-өзіне қол жұмсау немесе оған әрекет жасау;
 - 12) кез келген, оның ішінде соз, жұқпалы, онкологиялық ауруларға, диабетке, ақ қызбаға немесе эпилепсияға жататын аурулар;
 - 13) психикалық аурулар, сақтандырылушының ақыл-есінің кемістігі, церебралдық сал немесе Даун ауруы.
14. Осы Ережелерде көрсетілген оқиғалар, егер олар келесі жағдайлардың нәтижесінде туындаса, сақтандыру жағдайы деп танылмайды:
- 1) сақтанушы, сақтандырылушы ұсталған, тұтқындалған немесе бас бостандығынан айыру түріндегі жазаны өтеу кезінде;
 - 2) сақтандырылушының өзі немесе үшінші тұлғалар жасаған кез келген әрекеттердің салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуына немесе оған I, II, III топтағы мүгедектік белгіленуіне әкеп соққан жағдайлар, егер сол әрекеттер жасалған сәтте сақтандырылушы алкогольдік, есірткілік немесе уытқұмарлық мас күйінде болса, тек келесі жағдайды қоспағанда: егер мүгедектіктің белгіленуі немесе сақтандырылушының қайтыс болуы жолаушы ретінде болған көлік құралы қатысқан ЖКО нәтижесінде орын алса;
 - 3) денсаулық жағдайына байланысты ауруханаға жатқызу тағайындалғанына қарамастан, сақтандырылушының медициналық көмекке уақытында жүгінбеуі немесе медициналық мекемеге жатқыздан бас тартуы, медициналық көмекке кеш жүгіну немесе ауруханаға жатқыздан бас тарту себептеріне қарамастан;
 - 4) сақтандырылушының алкогольдік, есірткілік немесе уытқұмарлық мас күйінде кез келген көлік құралын басқаруы; сондай-ақ осындай күйдегі басқа тұлғаға көлік құралын басқаруды беруі, немесе көлік құралын басқару құқығы жоқ тұлғаға беруі;
 - 5) сақтандырылушының өзіне қасақана дене жарақатын салуы немесе әдейі өз-өзін жарақаттауы, соның ішінде аффект жағдайында, алкогольдік психоз кезінде немесе қандай да бір психикалық ауруы болған жағдайда жасалған әрекеттері;
 - 6) психикалық ауру, нашақорлық, алкогольдік психоз;
 - 7) сақтандырылушының сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді немесе дене ауытқуларын жоюға байланысты, оның ішінде пластикалық операцияларды, косметологиялық емдеуді және жоғарыда көрсетілген мақсатта

жүзеге асырылатын өзге де емдеу түрлерін қоса, дәрігерлік араласулар, егер сақтанушы, сақтандырылушы оларды қабылдауға рұқсат ететін болса;

8) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандырылушының өмірі мен денсаулығына жоғары қауіп төндіретін спортпен айналысуға, жаттығуларға, жарыстарға және басқа да іс-шараларға кәсіби қатысушы ретінде қатысуы;

9) сақтандырылушының айналысуы:

- қысқы спорт түрлерімен;
- тыныс алу аппараттарын пайдалана отырып, су астында жүзумен;
- құзға шығумен немесе альпинизммен;
- спелеологиямен;
- дельтапланеризммен немесе парашюттік спортпен;
- аңшылықпен немесе атқа салт мініп жүрумен;
- авиациялық спорт түрлерімен;
- дауылды су ағындары бойынша қайықпен жарысумен;
- егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, шығыс жекпе-жегімен;

10) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, мақсаты ең жоғары жылдамдыққа қол жеткізу болып табылатын моторландырылған көлік құралының жүргізушісі, екінші жүргізушісі немесе жолаушысы ретінде жаттығу сапарларын қоса алғанда, жарыстарға байланысты іс-шараларға қатысу;

11) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, өмірге қауіп төндіретін түрлі іс-шараларға (жарыстарға, шоу-бағдарламаларға) қатысу, трюктерді немесе жаттығуларды орындау;

12) егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында ұшу.

15. Мынадай тұлғаларға қатысты сақтандыру шарты жасалмайды:

- 1) психикалық аурулардан, ақыл-есінің кемістігінен, церебралдық сал ауруынан немесе Даун ауруынан зардап шегушілер;
- 2) ЖИТС-пен ауыратын, АИТВ жұқтырған адамдар;
- 3) онкологиялық, созылмалы жүрек-қан тамыры немесе ауыр нерв ауруларынан зардап шегушілер;
- 4) I, II, III топтағы мүгедектігі бар адамдар және мүгедектігі бар бала.

16. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуына мыналар да негіз болуы мүмкін::

- 1) сақтанушының, сақтандырылушының сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтер беруі;
- 2) сақтанушының, сақтандырылушының сақтандыру жағдайынан болған залалды азайту бойынша шараларды қасақана қабылдамауы;
- 3) сақтанушының, сақтандырылушының сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеуге және оларға келтірілген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі жасауы;
- 4) сақтандырушыны осы Ережелерде және сақтандыру шартында көзделген мерзімдерде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабардар етпеу;
- 5) сақтандыру жағдайы құзыретті органдар мен ұйымдарда (ішкі істер, өртке қарсы қызмет органдарында, медициналық мекемелерде және т.б.) құжатпен тіркелмеген;
- 6) сақтанушының (сақтандырылушының) жазатайым оқиғаны болдырмау үшін ақылға қонымды шаралар қабылдамауы, атап айтқанда қауіпті объектілерді пайдалану жөніндегі белгіленген және жалпыға бірдей қабылданған қауіпсіздік қағидалары мен нормаларын, сондай-ақ қандай да бір қызмет түрлерін жүзеге асыруға арналған стандарттарды, ережелерді, заңдарды немесе ведомстволық нормативтік құжаттарды, соның ішінде жол қозғалысы қағидаларын сақтамауы салдарынан жазатайым оқиғаның туындауы;
- 7) сақтанушының, сақтандырылушының осы Ережелерде және сақтандыру шартында айтылған шарттар мен шектеулерді сақтамауы;
- 8) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де жағдайлар.

17. Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру шартының шарттарында, егер бұл Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмесе, Сақтандыру бағдарламаларында сақтандыру төлемінен бас тарту үшін басқа да негіздер көзделуі мүмкін.

18. Сақтандырушыны осы Ережелерде көзделген себептер бойынша сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босату бір мезгілде сақтандырушыны пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады.

19. Сақтанушы сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сотқа шағым жасауы мүмкін.

19.1. Сақтандыру шартында осы Ережелерде көрсетілмеген өзге де ерекшеліктер көзделуі мүмкін, сондай-ақ сақтандырушы жоғарыда көрсетілген ерекшеліктерді сақтандыруға қабылдауы мүмкін.

5-тарау. Сақтандыру шартын жасау тәртібі

20. Сақтандыру шарты осы Ережелерге сәйкес мыналардың негізінде жасалады:

- егер шарт электрондық нысанда жасалмаған жағдайда жазбаша өтініш - сауалнаманың. Бұл ретте өтініш-сауалнама сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

- егер шарт электрондық нысанда жасалған жағдайда, Сақтандырушының немесе оның Серіктесінің Интернет-ресурсында ұсынылған жауаптардың.

21. Өтініш-сауалнамада көрсетілген ақпараттың дұрыстығы үшін Сақтанушы жауапты болады.

22. Егер сақтандыру шартын жасағаннан кейін сақтанушы сақтандырушыға өтініш-сауалнамада көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтер бергені анықталса, сақтандырушы заңда белгіленген тәртіппен сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге құқылы.

23. Сақтандырушы сақтанушы жасырған мән-жайлар бұған дейін жойылған болса, сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

24. Сақтандырушы өз қалауы бойынша сақтанушыдан сақтандырылған тұлғалардың медициналық тексеруден өтуін талап етуге құқылы, ал сақтанушы оны ұйымдастыруға міндетті.

25. Сақтандыру шарты мынадай нысандарда жасалуы мүмкін:

-екі жақты қол қойылған Сақтандыру шарты арқылы;

- осы Ережелерге немесе Сақтандыру бағдарламасына қосылу жолымен Шартты Полис нысанында ресімдеу;

-осы Ережелерге немесе Сақтандыру бағдарламасына қосылу жолымен Сақтандырушының немесе Сақтандырушының Серіктесінің Интернет-ресурсында электрондық нысанда.

26. Сақтандыру шарты мыналарды қамтуы тиіс:

1) Сақтандырушының атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері;

2) Сақтанушының атауы/Тегі, Аты, Әкесінің аты, тұрғылықты жері/орналасқан жері және банктік деректемелері;

3) сақтандыру агентінің тегі, аты, әкесінің аты, байланыс телефонының нөмірі, ЖСН (егер ол Қазақстан Республикасының резиденті жеке тұлға болып табылса) немесе сақтандыру агентінің атауы, орналасқан жері, байланыс телефонының нөмірі және бизнес-сәйкестендіру нөмірі (егер ол Қазақстан Республикасының резиденті заңды тұлға болып табылса);

4) сақтандыру объектісін көрсету;

5) сақтандыру жағдайын көрсету;

6) сақтандыру сомасының мөлшері,

7) сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі мен мерзімдері;

8) сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, оларды төлеу тәртібі мен мерзімдері;

9) сақтандыру агентіне тиесілі комиссиялық сыйақының болуы немесе болмауы туралы көрсету;

10) шарттың жасалған күні мен қолданылу мерзімі;

11) Пайда алушы/Сақтандырылушы туралы ақпарат;

12) шарттың (сақтандыру полисінің) нөмірі, сериясы;

13) шарттың шарттарына өзгерістер енгізу жағдайлары мен тәртібі;

14) сақтанушыны немесе сақтандырылушыны сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету мерзімдері;

15) сақтандыру сомасы валютасының, сақтандыру төлемінің және сақтандыру сыйлықақысының түрі;

16) сақтанушының сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету;

17) сақтандырылушыны (пайда алушыны) Сақтандыру шартында көрсеткен жағдайда, егер ол сақтандыру шарты бойынша сақтанушы болып табылмаса, сақтандырылушының (пайда алушының) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету.

18) Тараптардың келісімі бойынша Сақтандыру шартына өзге де талаптар енгізілуі мүмкін.

Топтық сақтандыру кезінде бір сақтандыру шартымен бірнеше сақтандырылушы қамтылады.

Топтық сақтандыру тұлғалардың белгілі бір санатын қамтитын дербестендірілген де, топтастырылған да болуы мүмкін. Топтастырылған сақтандыру кезінде сақтандырылушылардың тобы сақтандыру шартында сақтандыру жағдайын, оның әрбір сақтандырылушыға қатысты зардаптарын және оған тиесілі сақтандыру төлемінің мөлшерін дараландыру үшін қажетті шамада нақтылануға тиіс. Егер топтастырылған сақтандыру кезінде сақтандыру жағдайы басталған сәтте сақтандыруға жататын санатқа кіретін адамдардың саны сақтандыру шарты бойынша сақтандырылғаннан көп болса, онда сақтандырушы сақтандыру шартын жасау сәтінде сақтанушымен шарттық қатынастары болған тұлғаларға ғана сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

27. Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда, сақтандырушы сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді. Телнұсқаның түпнұсқамен бірдей заңды күші болады және оның оң жақ жоғарғы бұрышында «Телнұсқа. ***** жылғы № ***** Сақтандыру шартының нұсқасы жарамсыз» деген жазу, сондай-ақ сақтандыру шартының алғашқы берілген күні көрсетіледі (электрондық нысанда жасалған шарттарға қолданылмайды). Сақтандырушы Сақтандыру шартының

телнұсқасын бергеннен кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

6-тарау. Сақтандыру сомаларын айқындау тәртібі

28. Сақтандыру сомасы - сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

29. Сақтанушы өтініш-сауалнамада көрсеткен деректердің негізінде жалпы сақтандыру сомасы тараптардың келісімі бойынша сақтандырылатын тәуекелдердің тізбесі мен әрбір оқиға бойынша және әрбір сақтандырылушы бойынша сақтандыру сомасы негізге алына отырып белгіленеді.

30. Сақтандыру шартында мыналар көзделуі мүмкін:

1) жауапкершіліктің жиынтық шекті көлемі, бұл жағдайда сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңіндегі барлық сақтандыру жағдайлары бойынша барлық сақтандыру төлемдерінің сомасы осы көлемнен аспауға тиіс;

2) әрбір сақтандырылушы бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі;

3) бір сақтандыру оқиғасы нәтижесінде сақтандыру жағдайлары сериясы бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі;

4) бір немесе барлық сақтандыру жағдайлары бойынша әрбір сақтандыру оқиғасы бойынша жауапкершіліктің шекті көлемі;

5) белгіленген сомадағы жауапкершіліктің шекті көлемі және бір сақтандыру жағдайы бойынша сақтандырылушының шығыстарын ішінара немесе толық өтеудің мөлшері.

7-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы. Франшиза

31. Сақтандыру сыйлықақысы сақтандыру шартында белгіленеді және сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру шартында айқындалған сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемесін қабылдағаны үшін төлеуге міндетті ақша сомасын білдіреді.

32. Сақтандыру шарты бойынша төленуге тиіс сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандырушының ішкі құжаттарында белгіленген тарифтерге сәйкес есептеледі.

33. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын біржолғы төлеммен немесе бөліп-бөліп төлеумен, қолма-қол ақшалай немесе қолма-қол ақшасыз нысанда төлеуге тиіс.

34. Сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарнасы) көрсетілген мерзімге дейін толық мөлшерде төленбеген жағдайда, сақтандыру шарты бойынша сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуын сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімі өткен күннен кейінгі күннен бастап біржақты тәртіппен тоқтата тұрады. Бұл ретте сақтандырушы сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуын тоқтата тұру кезеңінде болған сақтандыру жағдайлары бойынша жауапты болмайды.

35. Сақтанушы мерзімі өткен сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлегеннен кейін жазбаша өтініш негізінде сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуын қайта бастауға құқылы. Бұл ретте осы шарттың қолданылуы ұзартылмайды және сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуы тоқтатыла тұрған кезең үшін төленген сақтандыру сыйлықақысы (сақтандыру жарнасы) қайтарылмайды.

36. Сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуын тоқтата тұру сақтанушыны сақтандыру сыйлықақысын толық төлеуден босатпайды.

37. Егер сақтанушы кезекті сақтандыру жарнасын төлеу бойынша өз міндеттемелерін орындамаған күннен кейінгі күннен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде сақтандырушы осы шартты сақтанушы кезекті сақтандыру жарнасын төлеу бойынша міндеттемені орындамаған күннен кейінгі күннен бастап біржақты тәртіппен бұзады. Бұл ретте сақтандырушы ҚР АҚ 353-бабына сәйкес сақтанушының ақшалай міндеттемелерін уақытылы орындамағаны үшін тұрақсыздық айыбын төлеуді талап етуге құқылы.

38. Егер сақтандыру жарнасы төленбей тұрып, бірақ сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылуы кезеңінде сақтандыру жағдайы туындаса (сақтандыру жарнасын төлеу мерзімі өтіп кеткен жағдайларды, сондай-ақ сақтандыру жарнасы (сақтандыру сыйлықақысы) сақтандыру шартында көзделгеннен аз мөлшерде төленген жағдайларды қоспағанда), сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындау кезінде төленбеген сақтандыру жарнасының (сақтандыру сыйлықақысының) сомасын есепке алуға құқылы.

39. Ерікті сақтандыру шарттарын жасау кезінде франшиза белгіленуі мүмкін. Франшизаның түрі мен мөлшері сақтандыру шартында көрсетіледі.

8-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

40. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шарты сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеген күннен кейінгі күннен бастап, ал оны бөліп-бөліп төлеген кезде - бірінші сақтандыру жарнасын төлеген күннен кейінгі күннен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

41. Сақтандыру шартын бір жылдан аз мерзімге жасаған жағдайда сақтандыру сыйлықақысы жылдық

сыйлықақыдан мынадай мөлшерде белгіленеді (толық емес ай толық ай ретінде есептеледі):

Сақтандыру мерзімі	Бір сақтандырылушыға жылдық сақтандыру сомасынан % -бен сақтандыру сыйлықақысының мөлшері
1 айға дейін, қоса алғанда	20
1 айдан 2 айға дейін, қоса алғанда	30
2 айдан 3 айға дейін, қоса алғанда	40
3 айдан 4 айға дейін, қоса алғанда	50
4 айдан 5 айға дейін, қоса алғанда	60
5 айдан 6 айға дейін, қоса алғанда	70
6 айдан 7 айға дейін, қоса алғанда	75
7 айдан 8 айға дейін, қоса алғанда	80
8 айдан 9 айға дейін, қоса алғанда	85
9 айдан 10 айға дейін, қоса алғанда	90
10 айдан 11 айға дейін, қоса алғанда	95
11 айдан астам	100

42. Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

43. Сақтанушы құқылы:

- 1) Сақтандыру ережелерімен танысуға;
- 2) жоғалған жағдайда сақтандыру шартының телнұсқасын алуға;
- 3) сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап етуге;
- 4) сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер ол сақтандыру шарты бойынша пайда алушы болып табылса, сақтандыру төлемін алуға;
- 5) сақтандырушымен келісім бойынша пайда алушыны немесе сақтандырылушыны ауыстыруға;
- 6) ұжымдық сақтандыру кезінде сақтандырылушыны тізімнен алып тастау және оның орнына жаңасын қосу арқылы, шарттың қолданылуы кезеңінде сақтандырылушымен сақтандыру жағдайлары болмаған жағдайда, сақтандырылушылардың құрамын өзгертуге. Бұл ретте сақтанушы жоспарланған өзгеріс туралы болжамды өзгеріс күніне дейін кемінде 10 (он) жұмыс күні бұрын сақтандырушыға жазбаша нысанда хабарлайды;
- 7) сақтандыру шартында және осы Ережелерде белгіленген тәртіппен шартты мерзімінен бұрын бұзуға;
- 8) сақтандыру құпиясына;
- 9) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де әрекеттерді жасауға;

44. Сақтанушы міндетті:

- 1) сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;
- 2) сақтандыру шартын жасау кезінде сақтандырушыға сақтандыру тәуекелін бағалау үшін елеулі маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы хабарлауға;
- 3) сақтандырушыға сақтандыру шартын жасауға және оны шарттың бүкіл қолданылу кезеңіне сүйемелдеуге байланысты іс-шараларды жүргізу үшін қажетті жағдайлар жасауға;
- 4) сақтандыру жағдайларын болдырмау үшін барлық ықтимал және орынды шараларды қолдануға, сондай-ақ белгіленген және жалпыға бірдей қабылданған қауіпсіздік ережелері мен нормаларын сақтауға;
- 5) сақтандыру шарттарын сақтандырылушылардың және пайда алушының назарына жеткізуге;
- 6) сақтандыру шарттарын орындауға (сақтандырылушылардың сақтандыру шартының шарттарын бұзуы сақтанушының сақтандыру шартының талаптарын бұзуы ретінде бағаланады);
- 7) сақтандыру шартында белгіленген мерзімдерде және тәртіппен сақтандыру жағдайының белгілері бар және/немесе оның салдары сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы сақтандырушыға хабарлауға;
- 8) сақтандырушыға сақтандыру жағдайының салдары, залалының мөлшері туралы баға беруге мүмкіндік беретін өзінде бар барлық ақпаратты беруге.

Сақтанушының осы тармақтың 4) -11) тармақшаларында көрсетілген міндеттері сақтандыру шартында көрсетілген сақтандырылушыға және пайда алушыға жүктеледі.

Сақтанушы, сақтандырылушы осы тармақта көрсетілген талаптарды орындамаған кезде сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

45. Сақтандырушы құқылы:

- 1) сақтандыру шартын жасау кезінде сақтандырылушыны медициналық тексеруге жіберуге;
- 2) сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының ұсынған ақпараты мен құжаттарын, сондай-ақ

сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының сақтандыру шартының шарттары мен талаптарын және осы Ережелерді орындауын тексеруге;

3) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын өз бетінше анықтау, оның ішінде құзыретті органдарға сұрау салуға;

4) сақтанушыдан, сақтандырылушыдан, пайда алушыдан сақтандыру жағдайының фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпаратты талап етуге;

5) сақтанушының, сақтандырылушының, пайда алушының немесе оның уәкілетті тұлғасының ниеті анықталған жағдайда, сондай-ақ сақтанушы, сақтандырылушы, пайда алушы сақтандыру шартының шарттарын орындамаған не оқиға сақтандыру жағдайы деп танылмаған кезде сақтанушыны, сақтандырылушыны, пайда алушыны бұл туралы жазбаша хабардар ете отырып, сақтандыру төлемінен бас тартуға;

6) тәуекелдің туындауына ықпал ететін мән-жайлардың болуын кез келген уақытта инспекциялауға және тексеруге;

7) тәуекел дәрежесі ұлғайған жағдайда сақтандыру шартының шарттарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге;

8) сақтандыру жағдайының туындауының барлық мән-жайлары мен себептері анықталғанға дейін 15 (он бес) жұмыс күніне дейінгі мерзімге төлемді кейінге қалдыруға;

9) сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы) осы Сақтандыру ережелерінің талаптарын және сақтандыру шартының шарттарын бұзған жағдайда, сондай-ақ осы Ережелерде және сақтандыру шартында көзделген өзге де негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға;

10) осы Ережелерде көзделген біржақты тәртіппен сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

11) егер құзыретті органдар Сақтанушыға/Сақтандырылушыға қатысты қылмыстық немесе әкімшілік іс қозғаған болса және/немесе Сақтандырушының қауіпсіздік қызметі сақтандыру жағдайының туындауына және келтірілген залалға әкеп соққан мән-жайларды тергеп жатқан болса, сақтандыру төлемін тергеу аяқталғанға дейін кейінге қалдыруға (тек заңды тұлғалармен жасалған сақтандыру шарттарына қатысты);

12) егер шешім қабылдау үшін олар жеткілікті деп есептесе, сақтандыру жағдайының туындау мәселесін қарау кезінде Сақтанушы/Пайда алушы ұсынуға тиіс қажетті құжаттар тізбесін қысқартуға;

13) Қазақстан Республикасының «Сақтандыру қызметі туралы» Заңына сәйкес Сақтанушының адал емес мінез-құлқы белгілері анықталған жағдайда, сақтандыру төлемін 30 (отыз) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұруға, сондай-ақ төлемді тоқтату туралы сақтанушыға (пайда алушыға) хабарлама жіберуге және тоқтату күнінен кейінгі келесі күннен кешіктірмей тиісті тексеру жүргізілетіні туралы көрсетуге құқылы.

46. Сақтандырушы міндетті:

1) сақтанушыны сақтандыру ережесімен таныстыру және оның талап етуі бойынша Ережелердің көшірмесін ұсынуға (жіберуге);

2) оқиға сақтандыру жағдайы деп танылған жағдайда сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге;

3) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;

4) сақтанушы, сақтандырылушы немесе пайда алушы не олардың өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, оларды сақтандыру шартында белгіленген мерзімде жетіспейтін құжаттар туралы хабардар етуге;

47. Осы тараудағы тараптардың құқықтары мен міндеттерінің тізбесі толық болып табылмайды, тараптардың жекелеген міндеттері осы Ережелердің басқа тарауларында көзделген.

10-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдарлары

48. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, шартты жасау кезінде сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы сақтандырушыға дереу, бірақ 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей жазбаша хабарлауға міндетті.

49. Кез келген жағдайда мынадай өзгерістер мен мән-жайлар елеулі деп танылады::

1) Сақтандырылушының мүгедектік алуы, «мүгедектігі бар бала» санатының берілуі;

2) сақтандыру шартында көзделмеген спорт түрімен айналысу;

3) өтініш-сауалнамада көрсетілген өзге де мәліметтер.

50. Сақтандырушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген жағдайда, сақтандыру шартының шарттарын өзгертуді және сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына барабар қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

51. Егер сақтанушы шарттың шарттарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.

52. Сақтанушы осы Ережелердің 49-тармағында көзделген міндеттемелерді орындамаған жағдайда, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды және төленген сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) қайтармауды талап етуге құқылы немесе сақтандыру жағдайы туындаған кезде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына пропорционалды түрде сақтандыру төлемінің мөлшерін азайтуға не сақтандыру төлемінен бас тартуға құқылы.

53. Сақтандырушы сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соққан мән-жайлар бұған дейін жойылған болса, осы шартты бұзуды талап етуге құқылы емес.

11-тарау. Сақтандыру шартында Сақтандырылушыларды ауыстыру

54. Сақтандырылушыны ауыстыру сақтанушының жазбаша өтініші бойынша жүзеге асырылады. Бұл ретте тараптар сақтандырылған тұлғалардың жаңа тізімін көрсете отырып, осы Ережелердің 27-тармағының 2) тармақшасына сәйкес ресімделген сақтандыру шартына қосымша келісімге қол қояды.

55. Егер сақтандырылушылардың тізімінен шығарылатын сақтандырылушыға сақтандыру төлемі жүргізілмеген болса, сақтандырушы оны автоматты түрде жаңа сақтандырылушымен алмастырады, бұл ретте шығарылған сақтандырылушыға белгіленген сақтандыру сомасының мөлшері жаңадан сақтандыруға қабылданған сақтандырылушыға белгіленген сақтандыру сомасының мөлшерімен сәйкес келуі тиіс. Егер жаңа сақтандырылушы бойынша сақтандыру сомасының мөлшері шығарылған сақтандырылушы бойынша сақтандыру сомасынан асып кетсе, онда сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге міндетті. Егер аз болса, онда сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын қайтарады.

56. Егер сақтандырылушы сақтандырылушылардың тізімінен шығарылатын болса және оған сақтандыру төлемі жүргізілген немесе жүргізілуге тиіс болған жағдайда, сақтандырушы жаңа сақтандырылушы бойынша сақтандыру арқылы қорғау қолданылатын уақытқа пропорционалды мөлшерде қосымша сақтандыру сыйлықақысын алуға құқылы. Жаңа сақтандырылушыға қатысты сақтандыру арқылы қорғау қосымша келісімде белгіленген күннен бастап айқындалады және сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу мерзімі аяқталған күні тоқтатылады.

12-тарау. Сақтанушының сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері.

57. Сақтандыру жағдайы туындаған кезде және/немесе сақтандыру жағдайының туындауына әкеп соғуы мүмкін оқиға орын алғанда, сақтанушы міндетті:

- 1) сақтандыру жағдайынан келетін залалды азайту үшін барлық мүмкін шараларды қабылдауға;
- 2) 2) дереу, бірақ жазатайым оқиға орын алған кезден бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы сақтандырушыға (демалыс және мереке күндерін есептемегенде) жазбаша хабарлауға. Егер сақтандыру жағдайы сақтандырылушының қайтыс болуы болса, сақтандырушыны сақтандыру жағдайы туралы хабардар ету міндеті сақтанушыға жүктеледі, ал егер ол бір мезгілде сақтандырылушы болса — оның туыстары мен жақындарына немесе пайда алушыға жүктеледі. Бұл жағдайда сақтандырушыны хабардар ету мерзімі 30 (отыз) жұмыс күніне дейін ұзартылады;
- 3) құзыретті органдар мен ұйымдарда (қолданыстағы заңнамаға сәйкес ішкі істер органдары, өртке қарсы қызметтер, ТЖ органдары, медициналық мекемелер және басқа да құзыретті органдар мен ұйымдар) орын алған оқиға туралы дереу хабарлауға және оқиғаны құжатпен тіркеуге;
- 4) сақтандырушының өкіліне сақтандырушы тағайындаған дәрігерді тарта отырып, жазатайым оқиға салдарынан зардап шеккен сақтандырылушыны тексеру жүргізу мүмкіндігін беруге;
- 5) сақтандыру жағдайының туындауы туралы белгіленген нысандағы жазбаша өтініш беруге, онда залалдың туындау мән-жайларын көрсетуге, сондай-ақ сақтандыру жағдайының себептерін анықтау және залал мөлшерін айқындау үшін сақтандырушы талап еткен барлық құжаттарды ұсынуға;
- 6) сақтандыру жағдайына байланысты мәселелер бойынша емдеуші дәрігерді сақтандырушы алдында медициналық құпияны сақтау міндетінен босататын жазбаша міндеттемені ұсынуға.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттардың тізбесі.

58. Сақтандырушы пайда алушыға сақтандыру төлемін сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайы туралы жазбаша өтініші, сақтандыру жағдайының басталу фактісін және залалдар мөлшерін растайтын ұсынылған құжаттар негізінде жүргізеді.

	Құжаттар тобы	Сипаттамасы
1.	Сақтандыру жағдайы туралы өтініш	сақтандырушының нысаны бойынша

2.	Өтініш берушінің жеке басын растайтын мәліметтер (деректерді салыстыру үшін түпнұсқалар ұсынылады)	- туу туралы куәлік (16 жасқа дейінгі тұлғалар үшін) немесе төлқұжат - өтініш берушінің жеке куәлігі/төлқұжаты, не - сақтандыру компаниясында іс жүргізу және сақтандыру төлемін алу құқығына сенімхат (занды тұлға үшін немесе пайда алушының мүдделерін білдірген жағдайда);
3.	Сақтандыру шарты/сақтандыру полисі (түпнұсқа, телнұсқа, бар болса қосымша келісімдер);	Сақтанушының данасы
4.	Растаушы құжаттар:	
1)	сақтандыру жағдайының болуы және келтірілген залалдың мөлшері (түпнұсқалары).	<i>Жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының организм функцияларының уақытша бұзылуы туындаған жағдайда:</i> - науқастың картасынан шығару эпикризі, ауру тарихынан үзінді көшірме, травматикалық пункттен медициналық анықтама, еңбекке жарамсыздық парақтары немесе сақтандырылушыға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және/немесе емдеу мекемесінің мөрімен расталған жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын басқа да медициналық құжаттар; - рентген түсірілімі немесе бар болса оның сипаттамасы; тиісті құзыретті мемлекеттік органдардан (өртке қарсы және құқық қорғау органдарынан және т.б.) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғанын растайтын құжаттар; <i>Мүгедектігі бар адам, «мүгедектігі бар бала» санатын белгілеуге әкеп соқтырған жазатайым оқиға нәтижесінде сақтандырылушы организмнің функцияларының тұрақты бұзылуы басталған кезде:</i> - науқастың картасынан шығару эпикризі, ауру тарихынан үзінді көшірме, травматикалық пункттен медициналық анықтама немесе сақтандырылушыға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және/немесе мүгедектік алу үшін негіз болып табылатын диагнозы көрсетілген жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын, емдеу мекемесінің мөрімен расталған басқа да медициналық құжаттар; - «мүгедектігі бар бала» санатын белгілеу туралы медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясының қорытындысы; тиісті құзыретті мемлекеттік органдардан (өртке қарсы және құқық қорғау органдарынан және т.б.) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғанын растайтын құжаттар.

		<i>Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда сақтанушы (пайда алушы) ұсынуға міндетті:</i> - сақтандырылушының сақтандыру төлемін алу туралы мұрагерлік құқығын растайтын құжаттар; - пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттар; - науқастың картасынан шығару эпикризі, ауру тарихынан үзінді көшірме, травматикалық пункттен алынған медициналық анықтама немесе сақтандырылушыға көрсетілген медициналық көмекті растайтын және/немесе жарақаттың нақты сипаттамасы мен сипатын қамтитын, сақтандырылушының қайтыс болуының себебі болып табылатын диагнозы көрсетілген, емдеу мекемесінің мөрімен расталған басқа да медициналық құжаттар; - сақтандырылушының қайтыс болу себебі туралы деректерді қамтитын заңнамалық немесе нормативтік актілерде көзделген құжаттың көшірмесі (сот-медициналық сараптаманың қорытындысы, қайтыс болу себептері туралы анықтама және т.б.); - қайтыс болғаны туралы куәліктің нотариалды куәландырылған көшірмесі; - егер сақтандырушы оларды талап еткен жағдайда патологиялық-анатомиялық зерттеу нәтижелері; - тиісті құзыретті мемлекеттік органдардан өртке қарсы және құқық қорғау органдарынан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғанын растайтын құжаттар және т.б. Осы тізбе толық болып табылмайды және сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім шығару немесе сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдау үшін қажетті қосымша құжаттарды талап ету құқығын өзіне қалдырады.
	Егер сақтандыру шартында шығыстарды өтеу жолымен төлемдерді жүзеге асыру көзделсе	- көрсетілген қызметтер үшін медициналық мекемелерден шоттар; - дәріханалардан дәрі-дәрмектердің төленгенін растайтын шоттар; - жерлеуге жұмсалған шығындардың мөлшерін растайтын шоттар; - білікті дәрігер жазып берген дәрілік заттардың рецептілері, медициналық процедуралар.

59. Сақтандырушының талап етуі бойынша Сақтанушы (Сақтандырылушы/Пайда алушы) белгіленген нысандағы өтінішті беруге міндетті, оған сәйкес ол сақтандырылушыны бақылаған және тексерген дәрігерлерді дәрігерлік құпияны сақтаудан босатады.

60. Сақтанушы (сақтандырылушы) немесе пайда алушы болып табылатын өзге тұлға осы Ережеде көзделген барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда сақтандырушы оларды жетіспейтін құжаттар туралы 10 (он) жұмыс күні ішінде жазбаша хабардар етуге міндетті.

61. Сақтандыру жағдайының басталуын, сондай-ақ оған келтірілген залалдарды дәлелдеу сақтанушыға, пайда алушыға, сақтандырылушыға жүктеледі.

61.1. Сақтандыру шартында немесе Сақтандыру бағдарламасында Сақтандырушыға сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау үшін қажетті құжаттардың өзге тізбесі көзделуі мүмкін.

61.2. Құжаттар оларды берген уәкілетті тұлға куәландырған көшірмелерде ұсынылады.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудың тәртібі мен шарттары

62. Сақтанушыдан (сақтандырылушыдан немесе пайда алушыдан) сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша хабарлама және осы Ереженің 13-тарауында көзделген қажетті құжаттарды алғаннан кейін сақтандырушы мынадай іс-қимылдарды жүзеге асырады:

1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның туындау фактісін анықтайды; сақтанушының (пайда алушының) өтінішінде келтірілген мәліметтердің сәйкестігін тексереді; залал келтірілуіне себеп болған оқиғаның туындау фактісі мен себептерін айқындайды; сарапшыларды тарту қажеттілігін анықтайды және өзге де әрекеттерді жүзеге асырады;

2) оқиға сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды және сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

63. Сақтандыру төлемдері қолма-қол ақшамен де, қолма-қол ақшасыз да жүргізілуі мүмкін. Тараптардың келісімі бойынша сақтандыру төлемі сақтандырылушының (медициналық мекемелердің) денсаулығын қалпына келтіру жөнінде қызметтер көрсеткен тұлғаға қызметтер көрсету туралы растайтын құжаттар

ұсынылғаннан кейін тікелей жүзеге асырылуы мүмкін;

64. Егер сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде сол сақтандыру жағдайының нәтижесінде денсаулық жағдайының нашарлауы не сақтандырылушының өлімі орын алса, онда бұрын жүргізілген сақтандыру төлемінің мөлшері бұл жағдайда төленуге тиісті сақтандыру төлемінен ұсталады.

65. Басталған кезде:

1) Сақтанушыға, Сақтандырылушыға мүгедектік белгіленген жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру шартында белгіленетін мүгедектік тобына байланысты сақтандыру сомасының пайызымен сақтандыру төлемін жүзеге асырады;

2) Сақтанушы, Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда, Сақтандырушы сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 100% мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асырады;

3) Сақтанушының, Сақтандырылушының уақытша еңбекке жарамсыздығы/ағза қызметінің уақытша бұзылуы кезінде Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырады, оның мөлшері сақтандыру шартының талаптарына сәйкес айқындалады.

Сақтандыру шартында сақтандырылушының шығыстарын өтеу түріндегі төлемді есептеудің өзге тәртібі көзделуі мүмкін, бұл ретте Сақтандырушы жерлеуге байланысты шығыстарды өтемейді.

66. Егер сақтанушы немесе пайда алушы залал үшін үшінші тұлғалардан өтемақы алған болса, сақтандырушы сақтандыру талаптарына сәйкес төленуге тиіс сома мен үшінші тұлғалардан алынған сома арасындағы айырма мөлшерінде жауапты болады.

67. Егер заңнамада белгіленген талап қою мерзімі ішінде сақтанушыны немесе пайда алушыны сақтандыру төлемін алу құқығынан айыратын мән-жай анықталса, сақтанушы немесе пайда алушы алынған сақтандыру төлемі сомасын сақтандырушыға қайтаруға міндетті.

68. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру төлемі жүзеге асырылған сақтандыру шарты онда көрсетілген мерзімнің соңына дейін сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасы мен жүзеге асырылған сақтандыру төлемі сомасының айырмасы мөлшерінде өз күшін сақтайды.

15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешімді қабылдау мерзімі.

69. Сақтандырушыға барлық қажетті құжаттарды ұсынғаннан кейін Сақтандыру шарты бойынша құжаттарды қараудың және сақтандыру төлемін жүзеге асырудың шекті мерзімі 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайды.

70. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылдаған кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше айтылмаса, сақтандырушы тиісті шешім қабылдаған кезден бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірмей пайда алушыға сақтандыру төлемін жүргізеді.

71. Егер сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешімді белгіленген мерзімде қабылдау мүмкін болмаса, қосымша ақпарат не ұсынылған құжаттарға мәліметтер талап етілсе, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімдерін ұзарту қажеттігінің себептерін түсіндіре отырып, сақтанушыны (сақтандырылушыны, пайда алушыны) хабардар етеді.

72. Егер сақтандыру жағдайы фактісі бойынша уәкілетті мемлекеттік органдар қылмыстық іс қозғаған болса, сақтандырушы тергеу немесе сот органдарының тергеу нәтижелері және олар қабылдаған түпкілікті процестік шешім туралы құжатын алғанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыру мәселесін шешуді кейінге қалдыруға құқылы. Бұл ретте сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімі сақтандыру төлемін жүргізу үшін құжаттарды қараудың шекті мерзімі аяқталған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайтын мерзімге ұзартылады.

16-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату шарттары

73. Шарттың қолданылуы келесі жағдайларда тоқтатылады:

1) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталғанда;

2) тараптардың келісімі бойынша;

3) Сақтандырушының Сақтандыру шартының шарттарында айқындалған сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асыруы.

74. Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінің 841-бабының 1-тармағында көрсетілген негіздер бойынша. Көрсетілген жағдайларда сақтандыру шарты шартты тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап екінші тарапты 10 күнтізбелік күн ішінде жазбаша түрде хабардар етуге тиіс. Хабарлама мерзімі өткен жағдайда шартты бұзу екінші тараптың бұзу туралы хабарламаны алған күнінен бастап жүзеге асырылады.

75. Сақтанушы сақтандыру шартынан кез келген уақытта бас тартуға құқылы.

76. Осы Ережелердің 73-тармағының 2-тармақшасы бойынша Шартты мерзімінен бұрын бұзу ниеті туралы Тараптар бұзудың болжамды күніне дейін кемінде күнтізбелік 30 (отыз) күн бұрын бір-бірін хабардар етуге міндетті.

77. Егер Сақтандыру шартының қолданылуы осы Ережелердің 73-тармағының 1,3-тармақшасына сәйкес тоқтатылған жағдайларда Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзу туралы хабарлама талап етілмейді.

78. Сақтандырушыны тарату кезінде сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) қайтару Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасында белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.

79. Осы Ереженің 73-тармақтарының 2) тармақшаларына сәйкес Сақтандыру шартын бұзу, сондай-ақ Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасын азайту мәселесі бойынша қосымша келісім жасасу кезінде сақтандырушы Сақтандыру шартын сүйемелдеу жөніндегі шығыстарды ескере отырып, Сақтандыру шартының қолданылу мерзімінің өтпеген кезеңі үшін төленген сақтандыру сыйлықақыларын оған Шартта белгіленген мөлшерде қайтарады сақтандыру шартымен мынадай формула бойынша есептеледі:

Мерзімінен бұрын бұзу кезінде: $CB = П - (П * РВД\%) - ((П/С) * СД) - В - ДЗ$, мұнда СВ — қайтарым сомасы; П — Шарт бойынша сыйлықақы; РВД — Шартты сүйемелдеу бойынша шығыстар; С — сақтандыру мерзімі; СД — Шарттың қолданылу мерзімі; В - Шарт бойынша жүзеге асырылған/жүзеге асырылуға жататын төлемнің мөлшері; ДЗ - Шарт бойынша дебиторлық берешек.	Сақтандыру сомасы азайған кезде: $С = Усс * Ст / Ср * Кн - Усс * Ст / Ср * Кн * РД - В$, мұнда: С — қайтарылуға жататын сақтандыру сыйлықақысы; Усс - азайтылатын сақтандыру сомасы; Ст - Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру тарифі; Ср — Сақтандыру мерзімі (күндермен); Кн - пайдаланылмаған күндер саны; РД — Сақтандыру шартын сүйемелдеу бойынша шығыстар; В- Шарт бойынша жүзеге асырылған/жүзеге асырылуға жататын төлемнің мөлшері.
--	--

80. Егер Сақтанушының талаптары Сақтандырушының сақтандыру шартының талаптарын орындамауына немесе тиісінше орындамауына байланысты болса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын толығымен қайтарады.

81. Шартты мерзімінен бұрын тоқтатқан кезде Сақтандырушының талап етуі бойынша соңғысы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру сыйлықақысының жалпы сомасының 30% мөлшерінде істі жүргізуге жұмсалған шығыстарды шегере отырып, сондай-ақ Шарт бойынша осы сақтандыру объектісіне қатысты жүргізілген сақтандыру төлемдерін шегере отырып, Шарттың қолданылуының аяқталмаған кезеңі үшін қайтарады. Егер Сақтандырушының талаптары Сақтанушының Шарттың шарттарын орындамауына немесе тиісінше орындамауына байланысты болса, онда Сақтандырушы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақыларын қайтармайды.

82. Осы Ережелердің 73.2-тармағында көзделген негіздер бойынша Сақтанушының талап етуі бойынша Шарт мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде, егер бұл 73-тармақта көрсетілген мән-жайлармен байланысты болмаса, Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не оның бір бөлігі қайтарылуға жатпайды.

83. Сақтанушы-физикалық тұлға сақтандыру шартын жасасқан күннен бастап он төрт күнтізбелік күн ішінде одан бас тартқан жағдайда, Сақтандырушы сақтанушыға алынған сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) қайтаруға міндетті. Бұл ретте сақтандыру әрекет еткен уақытқа пропорционалды сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бөлігі және сақтандыру шартын бұзуға байланысты шығындар шегеріледі, олар алынған сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) он пайызынан аспауға тиіс.

84. Сақтандыру шартын жарамсыз деп танудың талаптары, негіздері мен салдары Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес айқындалады.

17-тарау. Дауларды шешу тәртібі

85. Осы Ережелердің негізінде жасалған сақтандыру шартынан туындайтын даулар Тараптар арасында тікелей келіссөздер жүргізу арқылы қаралады.

86. Келіссөздер арқылы дауды шешу мүмкін болмаған жағдайда, сот органдарына жүгінбестен бұрын, сақтандыру шартының тараптары туындаған келіспеушіліктің себептерін негіздей отырып, екінші тарапқа жазбаша наразылықты жолдауға міндетті. Наразылық онда көрсетілген мерзімде қаралуға жатады.

87. Егер наразылық толық немесе ішінара қанағаттандырылмаса, не болмаса наразылықта көрсетілген мерзім өткеннен кейін жауап алынбаса, тарап Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандырушының атқарушы органының нақты орналасқан жері бойынша соттылық тәртібімен сотқа жүгінуге құқылы.

18-тарау. Қосымша шарттар

88. Тараптар қосымша келісім жасау арқылы жасалған сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу екі тараптың өзара келісімімен, тараптардың бірінің жазбаша өтініші (хабарламасы) негізінде жүзеге асырылады.

89. Тараптардың бірі өтінішті алған сәттен бастап шешім қабылданған кезге дейін тараптардың қосымша келісім жасауы арқылы жасалған сақтандыру шарты бұрынғы шарттарда қолданылады.

90. Сақтанушы мен сақтандырушының арасындағы келісім бойынша осы Сақтандыру ережелерінің жекелеген ережелерінен алып тасталған өзгерістерді, сондай-ақ сақтандыру шартын жасау кезінде айқындалатын қосымша шарттарды көздейтін сақтандыру шарттары жасалуы мүмкін.

91. Сақтанушы сақтандыру шартына және/немесе өтініш-анкетаға қол қоюы және/немесе сақтандыру сыйлықақысын төлеуі арқылы, сондай-ақ сақтандырылушының (пайда алушының) келісімімен, Қазақстан Республикасының 2013 жылғы 21 мамырдағы № 94-V «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Заңына сәйкес сақтанушының, сақтандырылушының (пайда алушының) дербес деректерін сақтандырушының немесе үшінші тұлғалардың жинауына, өңдеуіне, сақтауы мен беруіне, соның ішінде келесіге келісімін растайды:

1) Сақтандырушының «Мемлекеттік кредиттік бюро» акционерлік қоғамынан (бұдан әрі - Бюро) деректер алуына;

2) Бюроның мемлекеттік деректер қоры иелерінің Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) туралы ақпаратты тікелей немесе үшінші тұлғалар арқылы ұсынуына;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік қызметтер көрсету жөніндегі қызметті Қазақстан Республикасы Үкіметінің шешімі бойынша жүзеге асыратын заңды тұлғаның Сақтанушы, Сақтандырылушы (Пайда алушы) туралы қолда бар және болашақта келіп түсетін ақпаратты Бюроға және Сақтандырушыға Бюро арқылы беруіне;

4) дербес деректерді трансшекаралық беруге және дербес деректерді үшінші тұлғаларға беруге;

92. Дербес деректерді сақтау мерзімі Сақтандырушы тарапынан оларды одан әрі сақтаудың қажеттілігі жойылғанға дейін айқындалады. Дербес деректерді пайдалану Сақтандырушының немесе үшінші тұлғаның Шарттың шарттарын және/немесе Қазақстан Республикасының заңнамасын орындау мақсатында, сондай-ақ сақтандырушының қызметінің жалпы мақсаттарын іске асыру үшін жүзеге асырылады.

93. Сақтанушы Сақтандырылушыдан (Пайда алушыдан) Сақтандырушының не үшінші тұлғаның Сақтандырылушының (Пайда алушының) дербес деректерін жинауға және өңдеуге жазбаша келісімін талап етуге міндетті.

94. Сақтанушы Сақтандырушының не үшінші тұлғаның Сақтандырылушының (Пайда алушының) дербес деректерін жинауға және өңдеуге Сақтандырылушының (Пайда алушының) келісімінің жоқтығы үшін жауапты болады.

95. Осы Сақтандыру ережелері күшіне енген сәттен бастап Ережелердің алдыңғы редакциясы өзінің заңды күшін жояды және жарамсыз деп танылады.